

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НАТО ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглядаються основні принципи НАТО щодо гендерної рівності.

Ключові слова: НАТО, безпека, гендерна рівність, жінки та чоловіки, рівні можливості.

Abstract

The main principles of NATO regarding gender equality are considered.

Keywords: NATO, security, gender equality, women and men, equal opportunities.

Вступ

На сьогоднішній день в світовій тенденції розвитку питання проблем гендерної рівності стоїть гостро. Впровадження та підтримання гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчат, чоловіків і хлопців у секторі оборони і безпеки є завданням не лише країн і їх політичної діяльності, а й організацій ширшого масштабу, тобто – міжнародних організацій, що беруть участь у формуванні та вдосконаленні національних законодавчих механізмів забезпечення прав людини незалежно від статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання та народження, мовних або інших ознак. Тому відображення способів і спроб вирішення цієї проблеми в об'єднаних силах НАТО є важливим.

Основна частина

Комітет з питань жінок у складі сил НАТО було створено в 1973 році на організованій жінками-старшими офіцерами конференції, що відбулася в Брюсселі. У той час делегати прийняли резолюцію, в якій прийняли, що жінки повинні мати можливості служити за всіма можливими спеціальностями, за винятком бойових дій, де їх зайнятість має визначатися національною політикою. А з 1998 року при Міжнародному військовому штабі було створено Управління у справах жінок у силах НАТО, яке з 2000 року отримало постійне представництво[1]. Це управління займалося просвітницькою діяльністю з гендерних питань та різноманітності для підтримки роботи Комітету з питань жінок. Радник з гендерних питань підпорядковується саме Генеральному директору Міжнародного військового штабу і надає інформацію і консультації з гендерних питань.

НАТО впроваджує свою політику гендерної рівності через виконання Резолюцій Ради Безпеки ООН про жінок, мир і безпеку. Ці резолюції (1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2422, 2467, 2493) визнають нерівномірний вплив військових конфліктів на чоловіків і жінок, і закликають до повної і рівної участі жінок на всіх рівнях запобігання конфліктам, а також до захисту від сексуального насильства [2]. НАТО і його партнери прагнуть усунути бар'єри на шляху участі жінок у розбудові миру, запобіганні, врегулюванні та вирішенні конфліктів, а також зменшити ризик пов'язаного з конфліктом і гендерно зумовленого насильства.

НАТО підтримує повну імплементацію резолюцій Ради Безпеки ООН щодо жінок, миру і безпеки в усіх ключових завданнях. Гендерна рівність, згідно з директивами НАТО, означає рівні права, рівні

можливості, рівні обов'язки і доступ до ресурсів для чоловіків, жінок, хлопчиків і дівчаток. Рівність не означає, що жінки і чоловіки стануть однаковими, але права, обов'язки і можливості жінок і чоловіків не повинні залежати від статі.

Члени НАТО і партнери по Раді євроатлантичного партнерства (РЄАП) розпочали роботу в цій сфері в 2007 році, ухваливши спеціальну політику на підтримку виконання Резолюції РБ ООН 1325. З роками ця політика була оновлена, відповідні плани дій посилили імплементацію, і багато країн-партнерів з усього світу почали об'єднувати свої зусилля. Альянс вживає заходів в рамках власної організації та структур для просування гендерної рівності та участі жінок.

Загалом впровадження Резолюції 1325 РБ ООН у контексті НАТО базується на основі п'яти основних напрямів:

- 1) Додавання в політику, програму та документацію Резолюцію 1325 РБ ООН;
- 2) Співпраця з міжнародними організаціями та громадянським суспільством;
- 3) Рівноправні можливості участі в операціях;
- 4) Надання безперешкодного доступу до освіти та навчання;
- 5) Визнання та висвітлення питання гендерної рівності в публічній дипломатії.

Комітет НАТО з гендерних питань надає низку рекомендацій по досягненню гендерної рівноправності. Розглянемо основні з них[3], а саме:

А) Гендерний радник як помічник повинен бути введений у військову структуру для допомоги командирів.

Б) Створення координаційної мережі для обміну знаннями та досвідом з гендерними радниками.

В) Ведення централізованої бази даних з записом успіхів та невдач місій.

Висновки

Підводячи підсумки, зазначимо, що НАТО підтримує тенденцію висвітлення важливості питань жінок та враховує гендерні особливості при розробці та моніторингу в політиці та програмах. НАТО сприяє реалізації Резолюції 1325 та стимулює більшу видимість жінок в операціях та місіях під проводом міжнародної організації на всіх рівнях прийняття рішень. Альянс продовжує вживати заходів щодо підтримки жінок як у своїй власній організації, так і в структурах Збройних сил країн-членів та країнах-партнерах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Камінська Н., Романова Н. Діяльність Організації з безпеки і співробітництва в Європі у сфері гендерної рівності. *Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективи*: матеріали учасників II-ої заочної науково-практ. конференції (Львів, 23 листопада 2018 року). Львів : «Львівська Політехніка», 2018. С. 144–147. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9920/congress> (дата звернення: 10.05.2023).

2. Аніщенко Ю., Мараєва В. Політика НАТО щодо інтеграції гендерної рівності. *Молодий вчений*. 2021. № 11 (99). С. 42-46.

3. Кримець Л. В. (2020). Гендерна політика НАТО. Практика впровадження в національний контекст. Філософсько-соціологічні та психолого-педагогічні проблеми підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах. *Матеріали науково-практичної конференції*. 2020. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-conf-gi-05-11-2020.pdf#page=159> (дата звернення: 10.05.2023).

Яцун Аліна Сергіївна – студентка групи МВКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: yatsun2003tu@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Yatsun Alina S. — student of the MVKD-20B group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: yatsun2003tu@gmail.com.

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com

